

การสื่อสารของครอบครัวไทยในยุคโควิด-19

ช่วงเทศกาลสงกรานต์นอกจากจะเป็นวันปีใหม่ไทยแล้วยังกำหนดให้วันที่ 14 เมษายนของทุกปีเป็นวันครอบครัวอีกด้วย สิ่งสำคัญที่ทำให้ครอบครัวไทยอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวได้ก็คือความรัก ความเอาใจใส่ พุดคุยสื่อสารกันโดยเฉพาะในช่วงที่มีโควิด-19 เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของประชาชน “สวนดุสิตโพล” มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 1,143 คน (สำรวจทางออนไลน์) ระหว่างวันที่ 4-12 เมษายน 2565 สรุปผลได้ ดังนี้

1. ในยุคโควิด-19 คนไทยพุดคุยกับคนในครอบครัวมากน้อยเพียงใด

อันดับ 1	เป็นประจำทุกวัน	63.25%
อันดับ 2	สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	18.37%
อันดับ 3	ไม่ค่อยได้พุดคุยกัน	15.92%
อันดับ 4	ไม่ได้พุดคุยกันเลย	2.46%

2. เวลาที่มีปัญหาต้องการคำแนะนำ ใครที่อยากจะพุดคุยด้วยมากที่สุด

อันดับ 1	สามี/ภรรยา	32.31%
อันดับ 2	เพื่อน/แฟน	21.51%
อันดับ 3	พ่อแม่	18.00%

3. เรื่องใดบ้างที่มักจะพุดคุยกับคนในครอบครัว

อันดับ 1	เรื่องทั่วไป สารทุกข์สุขดิบ	70.71%
อันดับ 2	สุขภาพ โควิด-19	62.88%
อันดับ 3	อาหารการกิน กินข้าวแล้วหรือยัง	60.33%

4. ในช่วงโควิด-19 การพุดคุยกับคนในครอบครัวทำให้รู้สึกสบายใจมากน้อยเพียงใด

สบายใจมาก 47.18% ค่อนข้างสบายใจ 44.81% ไม่ค่อยสบายใจ 6.87% ไม่สบายใจ 1.14%

5. ในช่วงโควิด-19 การพุดคุยสื่อสารกันในครอบครัวมีความสำคัญอย่างไร

อันดับ 1	ทำให้เกิดความห่วงใยผูกพันกันมากขึ้น	67.28%
อันดับ 2	สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว	62.52%
อันดับ 3	ช่วยกันหาทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ทันเวลา	61.55%

6. การที่คนในครอบครัวไม่ค่อยได้พุดคุยกัน เป็นเพราะสาเหตุใด

อันดับ 1	ไม่มีเวลา เวลาไม่ตรงกัน	56.36%
อันดับ 2	มูมมอง ทักสนคิไม่ตรงกัน	55.12%
อันดับ 3	คุยแล้วทะเลาะกัน มีปากเสียง	47.08%

7. ทำอย่างไรคนในครอบครัวจึงจะพุดคุยสื่อสารเข้าใจกันได้มากขึ้น

อันดับ 1	เปิดใจ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	65.21%
อันดับ 2	ทำบ้านให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยและสบายใจที่จะพุดคุยกัน	56.27%
อันดับ 3	ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น ไปเที่ยว กินข้าว	53.90%

*หมายเหตุ ผู้ตอบสามารถระบุความคิดเห็นได้มากกว่า 1 เรื่อง (ค่าร้อยละจึงคำนวณในแต่ละข้อ)

สรุปผลการสำรวจ : การสื่อสารของครอบครัวไทยในยุคโควิด-19

สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จำนวน 1,143 คน (สำรวจทางออนไลน์) ระหว่างวันที่ 4-12 เมษายน 2565 พบว่า ในยุคโควิด-19 คนไทยพูดคุยกับคนในครอบครัวเป็นประจำทุกวัน ร้อยละ 63.25 รองลงมาคือ สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ร้อยละ 18.37 เวลาที่มีปัญหาคนที่อยากพูดคุยด้วยมากที่สุด คือ สามี/ภรรยา ร้อยละ 32.31 รองลงมาคือ เพื่อน/แฟน ร้อยละ 21.51 เรื่องที่มักจะพูดคุยคือเรื่องทั่วไป สารทุกข์สุขดิบ ร้อยละ 70.71 ในช่วงโควิด-19 การพูดคุยกับคนในครอบครัวทำให้รู้สึกสบายใจมาก ร้อยละ 47.18 ทำให้เกิดความห่วงใยผูกพันกันมากขึ้น ร้อยละ 67.28 โดยมองว่าการที่คนในครอบครัวไม่ค่อยได้พูดคุยกันเป็นเพราะไม่มีเวลา เวลาไม่ตรงกัน ร้อยละ 56.36 วิธีการที่จะทำให้คนในครอบครัวพูดคุยสื่อสารเข้าใจกันได้มากขึ้น คือ ต้องเปิดใจ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ร้อยละ 65.21 รองลงมาคือ ทำบ้านให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยและสบายใจที่จะพูดคุยกัน ร้อยละ 56.27

วันครอบครัวไทยตรงกับช่วงเทศกาลสงกรานต์ของไทยทำให้สมาชิกในครอบครัวได้พบปะกันพร้อมหน้า ถึงแม้จะอยู่ในช่วงโควิด-19 แต่ก็พบว่าคนในครอบครัวมีการพูดคุยกันเป็นประจำทุกวัน โดยเฉพาะการคุยกับสามี ภรรยา สะท้อนให้เห็นลักษณะของครอบครัวที่เล็กลง มีความเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น การพูดคุยกันเป็นกิจกรรมพื้นฐานของการสร้างความผูกพันในครอบครัว หากไม่ให้อิสระพูดคุยรับฟังความคิดเห็นก็จะทำให้เกิดปัญหาในครอบครัวได้ และจากปัญหาเล็ก ๆ ในระดับครอบครัวก็ย่อมจะสะท้อนถึงภาพของการสื่อสารในระดับสังคมและประเทศต่อไป

นางสาวพรพรรณ บัวทอง
นักวิจัย สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
โทร 086-3766533

จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่องการสื่อสารของครอบครัวไทยในยุคโควิด-19 เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2565 ผู้เข้าร่วม 10 คน และการสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง พบว่า ความสำคัญของการสื่อสารของครอบครัวไทยในยุคโควิด-19 เน้นการสร้างความเข้าใจกันในครอบครัว โดยในช่วงโควิด-19 การสื่อสารของครอบครัวมีมากขึ้นเนื่องจากต้องอยู่บ้านมากขึ้น และเป็นการพูดคุยเรื่องสุขภาพ การเรียน การทำงาน ฯลฯ ช่วงเวลาส่วนใหญ่ที่พูดคุยกัน คือ ช่วงกินข้าว ไปเที่ยวและทำกิจกรรมร่วมกัน อุปสรรคในการสื่อสาร ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีมากเกินไป ช่องว่างระหว่างวัย ภาษา ความคิดและทัศนคติ แนวทางแก้ปัญหาควรเริ่มจากการเรียนรู้คนในครอบครัว

ผลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า โควิด-19 ทำให้คนหันมาสนใจและใส่ใจคนในครอบครัวมากขึ้น ด้วยความห่วงใยนี้จึงทำให้การสื่อสารมีมากขึ้น แต่ก็มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น การมุ่งแต่จะให้อีกฝ่ายฟังหรือมุ่งแต่จะเสนอความคิดของตนเท่านั้น สิ่งเหล่านี้ได้ทำให้คนในครอบครัวไม่ค่อยอยากพูดคุยกันมากนัก จึงควรอาศัยช่วงเวลาวิกฤติเช่นนี้ให้เป็นโอกาสด้วยการสื่อสารกัน เปิดใจรับฟังกัน เน้นการสื่อสารเชิงบวกทั้งคำพูดและการกระทำจะช่วยทำให้บ้านเป็นบ้านที่ใคร ๆ ก็อยากอยู่อย่างแท้จริง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภศิริ บุญประเวช
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและการสื่อสาร
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต